Aan de Raad

Made,18 november 2025

Raadsvergadering 18 december 2025	**Registratienummer:** 2025011810 **Casenr:** Meerdere
Onderwerp: Integrale verordening sociaal domein Drimmelen 2025	

Portefeuillehouder: R.M.E.L. Pruijsers **Ambtelijke coördinatie:** Sociaal Domein **Steller:** M. Vos en J. van Eijnatten	**Bijlagen:** 1. Raadsbesluit 2. Integrale verordening sociaal domein Drimmelen 2025	**Voorbereiden op:** ■ Gesprekstafel

SAMENVATTING
In december 2024 is het Beleidsplan Sociaal Domein (Drimmelen. Samen voor elkaar) door de gemeenteraad vastgesteld. Hierin is benoemd dat het sociaal domein systemisch gaan werken. Dit betekent integraal en dat gaan we doen volgens de methode van de Omgekeerde toets. Om het systemisch en dus het integraal werken goed te implementeren in gemeente Drimmelen, is het van belang om dit juridisch te borgen via een Integrale verordening sociaal domein. In de verordening staan de regels van de gemeente voor de uitvoering van een aantal wetten in het sociaal domein. Voor het sociaal domein vormen die regels de basis voor de zorg en ondersteuning aan onze inwoners. Aan de gemeenteraad wordt gevraagd om de Integrale verordening sociaal domein 2025 vast te stellen.

AANLEIDING
De Integrale verordening sociaal domein bevat de beleidsterreinen Jeugd, Wmo en Werk en Inkomen. Alle wettelijke bepalingen uit het sociaal domein en de geldende gemeentelijke verordeningen uit deze beleidsterreinen zijn samengevoegd tot één integrale verordening. Ook zijn de noodzakelijke wetswijzigingen en technische aanpassingen doorgevoerd. De verordening is opgebouwd aan de hand van verschillende integrale thema's. Daarnaast staat het te bereiken effect in de verordening centraal en niet de voorzieningen. Dit is in lijn met systemisch/omgekeerd werken. Met de Integrale verordening bieden we de professionals uit het sociaal domein kaders om uitvoering te geven aan de verordening.

Beleidsplan Sociaal Domein
In het door de gemeenteraad vastgestelde beleidsplan sociaal domein zijn de kernwaarden terug te vinden waar de verordening op is gebaseerd (hoofdstuk 1). Deze kernwaarden zijn de organisatiewaarden en geven weer hoe de gemeente Drimmelen uitvoering wil geven aan het sociaal domein. Dit is van belang voor de professionals in het sociaal domein. Zij kunnen op basis van deze kernwaarden binnen kaders bepalen welke ondersteuning zij wel of niet kunnen toekennen. Dit biedt houvast aan de medewerkers en zorgt ervoor dat er geen willekeur ontstaat.

HOE PAST DIT BINNEN BELEID EN WETGEVING?
Met de verordening geven we uitvoering aan het beleidsplan sociaal domein. Met deze verordening beogen we het integraal werken en het werken vanuit de hulpvraag van de inwoner te stimuleren. Dit is een belangrijk aspect in de grotere transformatie van het sociaal domein, waarbij we de beweging willen maken naar het centraal stellen van inwoner en zijn/haar hulpvraag.

Argumenten

1.1. De Integrale verordening sociaal domein 2025 biedt kaders aan de professionals om besluiten te nemen in lijn met de Omgekeerde toets en biedt meer dan voorheen de mogelijkheid om integraal te kijken naar de hulpvraag.

De professionals die uitvoering geven aan de regelgeving in het sociaal domein hebben kaders nodig om omgekeerd te kunnen werken en maatwerk te kunnen bieden. De Integrale Verordening sociaal domein 2025 biedt hen deze kaders. De verordening geeft invulling aan de organisatiewaarden waarop professionals in het sociaal domein hun besluit kunnen nemen. Professionals baseren zich allemaal op dezelfde waarden, waardoor er maatwerk kan worden geboden zonder willekeur.

1.2. De Integrale verordening sociaal domein 2025 is een begrijpelijke bron van informatie

De huidige verordeningen uit het sociaal domein bevatten vaak complexe zinnen en juridische termen. Dit is voor inwoners, professionals en hulpverleners zonder juridische kennis vaak lastig te begrijpen. Dit terwijl het van belang is om duidelijk te maken wat de gemeente kan en wil betekenen voor inwoners. De Integrale verordening sociaal domein is in duidelijke en begrijpelijke taal geschreven, zodat deze als leidraad kan dienen voor het gesprek tussen professional en inwoner.

1.3. Het systemisch werken vanuit de Integrale verordening sluit aan bij het Beleidsplan Sociaal Domein.

Hiermee beogen we de basisondersteuning vanuit de gemeente op lange termijn houdbaar en betaalbaar te houden. Om dit te bereiken, wordt ingezet op het maken van “de beweging naar de voorkant”, waarbij we inzetten op veerkrachtige dorpen. Hiermee bedoelen we dat we inzetten op het eigen netwerk en eigen kracht, preventie en voorliggende, collectieve en vrij toegankelijke zorg in de gemeente. Het doel is om op de lange termijn de best passende en meest duurzame zorg en ondersteuning te bieden aan onze inwoners.

1.4. De Integrale verordening sociaal domein 2025 bevat het bestaande beleid uit het sociaal domein

De verordening bundelt en vervangt 8 gemeentelijke verordeningen uit het sociaal domein (met uitzondering van het leerlingenvervoer) en zorgt daarmee voor een actuele centrale vindplaats van regels en kernwaarden. Daarnaast zijn er enkele noodzakelijke technische aanpassingen meegenomen in de verordening. De verordening is gebaseerd op het reeds bestaande beleid, waarbij het Beleidsplan Sociaal Domein (2024-2030) het uitgangspunt is. De bestaande beleidslijn wordt dan ook voortgezet. Wat wel anders is, is dat in de verordening duidelijk is opgenomen dat we naar het te bereiken effect kijken in plaats van naar een hulpaanbod.

1.5. De verordening is deels een gezamenlijk product met de gemeente Geertruidenberg

In verband met het gezamenlijke Centrum voor Jeugd en Gezin is een eenduidige verordening op het gebied van Jeugd noodzakelijk. De gemeente Geertruidenberg heeft ervoor gekozen om een integrale verordening sociaal domein op te stellen, met een nadruk op het principe van Omgekeerd werken. Wij hebben ons hierbij aangesloten, waardoor we voor de bepalingen met betrekking tot Jeugd gezamenlijk de verordening hebben ontwikkeld. Hoewel de besluitvormingsprocedures in beide gemeenten afzonderlijk zijn/worden doorlopen, heeft het de samenwerking versterkt.

Kanttekeningen

1.1. De Integrale verordening sociaal domein 2025 is een van de eerste stappen in de transformatie van het sociaal domein

Binnen het sociaal domein zijn we bezig de transformatie verder vorm te geven richting een sterker voorliggend veld en meer nadruk op eigen regie, eigen kracht en inzet van het sociaal netwerk. Ook verwachten we van medewerkers dat zij kijken naar het resultaat dat we voor de inwoner willen bereiken, handelen in de geest van de wet en niet naar de letter van de wet. En dat ook integraal wordt gekeken hoe het beoogde resultaat kan worden bereikt. De doorontwikkeling / transformatie loopt nog en zaken moeten nog verder ontwikkeld worden. Denk hierbij aan de ambitie om te komen tot één integrale toegang voor het sociaal domein. Daarnaast loopt er een Proof of Concept voor het Stevig Lokaal Team (SLT) vanuit het jeugdbeleid. Hierdoor konden we in deze Integrale verordening sociaal domein nog niet alle

nieuwe ontwikkelingen meenemen. De Integrale verordening sociaal domein 2025 is dan ook gebaseerd op het huidige toegangsproces. Het is aannemelijk dat over één jaar een nieuwe versie van de Integrale verordening sociaal domein opgesteld moet worden, waarin deze ontwikkelingen wel zijn meegenomen. Het blijft een iteratief proces, waarin steeds bijstelling nodig blijft.

1.2. Het participatiegedeelte bevat nog "kistjes"
Met het Omgekeerd werken beogen we op een andere manier te gaan werken. We stellen het te bereiken effect centraal en niet meer de voorzieningen die we als gemeente kunnen bieden. Dit is ook terug te zien in de Integrale verordening sociaal domein. Deze verordening is opgesteld aan de hand van de te bereiken effecten en verschillende integrale thema's. Vanuit de Participatiewet zijn er bepaalde verplichtingen om in verordeningen bepalingen over de te verstrekken voorzieningen op te nemen. Hierdoor is het niet mogelijk om het participatiegedeelte van de verordening te beschrijven aan de hand van de te bereiken effecten. In deze hoofdstukken staan nog "kistjes" / voorzieningen beschreven, omdat hiertoe een wettelijke verplichting bestaat. Desalniettemin biedt deze Integrale verordening ook afdeling Werk en Inkomen meer handvatten, om in de geest van de wet te werken en niet strikt naar de letter van de wet te handelen, als dit bijdraagt aan het resultaat (uitstroom naar werk en/of financieel zelfredzaam).

1.3. De gedragsverandering die nodig is om te werken met de nieuwe verordening kost tijd
De professionals uit het sociaal domein zijn in juni getraind op het werken met de Omgekeerde Toets. Met alleen deze trainingen zijn we er echter nog niet om de cultuur,- en gedragsverandering vorm te geven. Het is van belang om het Omgekeerd werken te borgen door middel van werkafspraken maken, casuïsitiekoverleggen sociaal domein en coaching op de werkvloer door onder andere ambassadeurs. Het eigen maken van deze nieuwe werkwijze kost tijd en vraagt de nodige aandacht van medewerkers en het management.

WAT ZIJN DE KOSTEN?
De uitvoering van de voorliggende integrale verordening sociaal domein zal plaatsvinden binnen de bestaande begroting. De verordening betreft een actualisatie van de bestaande verordeningen en houdt geen wijziging van het beleid in. Aangezien er geen verandering is in het beleid, zullen de budgetten voor de uitvoering van de verordening ongewijzigd blijven, wat betekent dat er geen extra financiële middelen benodigd zijn.

In de uitvoering van deze verordening maken we gebruik van het principe van Omgekeerd werken. Deze werkwijze komt voort uit onze ambitie om kwalitatief goede ondersteuning te bieden, zodat onze inwoners op de lange termijn passende en duurzame zorg ontvangen. Het primaire doel van Omgekeerd werken is om de zorg voor de toekomst beheersbaar en betaalbaar te houden door het bieden van de juiste ondersteuning op het juiste moment.

Hoewel Omgekeerd werken inhoudelijk gedreven is, zorgt deze werkwijze ervoor dat we op basis van zorgvuldige afwegingen uitsluitend die ondersteuning bieden die écht noodzakelijk is. Dit betekent dat we enerzijds extra ondersteuning kunnen bieden voor inwoners die het echt nodig hebben, waardoor we ernstigere problematiek en hogere (maatschappelijke) kosten in de toekomst kunnen voorkomen. Anderzijds kan het ook betekenen dat we geen indicatie afgeven wanneer blijkt dat een inwoner de benodigde zorg zelfstandig kan organiseren, met ondersteuning van het sociaal netwerk of via voorliggende voorzieningen.

Deze aanpak draagt bij aan een meer efficiënte inzet van middelen en zorgt ervoor dat de zorgbehoefte goed wordt afgestemd op het zorgaanbod, met het oog op duurzame en passende oplossingen voor onze inwoners.

WAT ZIJN DE ALTERNATIEVEN?
Het alternatief is om alle verordeningen voor het sociaal domein in stand te houden. Hiermee wordt echter ingegaan tegen het vastgestelde Beleidsplan sociaal domein, waarin wordt benoemd dat we integraal gaan werken en waar de verordening onderdeel van is.

Participatie
Bij de totstandkoming van de Integrale verordening sociaal domein hebben we de Adviesraad Sociaal Domein (ASD) betrokken. Deze betrokkenheid is van belang om te zorgen voor draagvlak en een zorgvuldige afweging van verschillende perspectieven binnen het sociaal domein. De conceptverordening is ter inzage gedeeld met de ASD, zodat zij een bijdrage konden leveren aan het proces. Naar aanleiding hiervan hebben we een informele reactie ontvangen, waarin enkele aandachtspunten en overwegingen werden gedeeld. Deze reacties hebben wij in overweging genomen, en waar mogelijk, verwerkt in de definitieve versie van de verordening. Hoewel de ASD geen formeel advies heeft gegeven, heeft hun betrokkenheid het proces verrijkt en gezorgd voor waardevolle feedback die heeft bijgedragen aan het finetunen van de verordening.

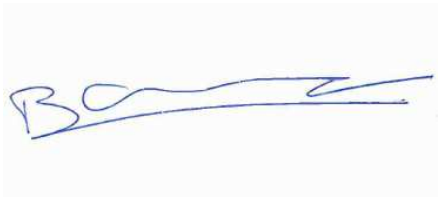
HOE GAAN WE COMMUNICEREN?
De verordening wordt na vaststelling door de gemeenteraad gepubliceerd op de site van de rijksoverheid.

WAT IS DE VERVOLGPROCEDURE?
Indien uw raad instemt met de Integrale verordening sociaal domein treedt deze in werking op 18 december 2025. Vanaf dat moment worden besluiten genomen op basis van de Integrale verordening sociaal domein en vormt de Omgekeerde toets de leidraad voor de uitvoering in het sociaal domein. Naast de verordening wordt verder gegaan met het borgen van het Omgekeerd werken in de werkwijze van de gemeentelijke professionals. Om dit te borgen zijn een aantal ambassadeurs binnen de organisaties, verdeeld over alle beleidsterreinen.

Op grond van ervaringen, jurisprudentie, nieuwe inzichten en/of nieuwe wet- en regelgeving zullen wijzigingen doorgevoerd moeten worden. Een voorbeeld daarvan is de Participatiewet in Balans die vanaf 1 januari 2026 tot en met 2027 gefaseerd wordt ingevoerd.

Burgemeester en wethouders van Drimmelen

S.K. Maas	B.H.G. Scholtze
Loco-gemeentesecretaris	Burgemeester

,

De raad van de gemeente Drimmelen;

gezien het voorstel van burgemeester en wethouders d.d.;18 november 2025

gelet op:
- de artikelen 2.1.3, 2.1.4 lid 1,2,4 en 7, 2.1.5 lid 1, 2.1.6, 2.3.6 lid 4 en 2.6.6 lid 1 van de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015;
- de artikelen 2.9, 2.10, 2.12 en 8.1.1 lid 4 van de Jeugdwet;
- de artikelen 6, tweede lid, 8, 8a, 8b, 10b, vijfde lid, en 47 van de Participatiewet;
- artikel 35 van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers;
- artikel 35 van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen;
- artikel 4 van de Wet op het primair onderwijs;
- artikel 4 van de Wet op de expertisecentra;
- artikel 4 van de Wet op het voortgezet onderwijs;
- artikel 13 tot en met 17, 22, 23 en 26 van de Wet Inburgering 2021 en
- de artikelen 121, 122, 147 en 150 van de Gemeentewet;

B e s l u i t :

1. De Integrale verordening sociaal domein Drimmelen 2025 vast te stellen.
2. De volgende verordeningen in te trekken:
   - Verordening jeugdhulp gemeente Drimmelen 2022;
   - Verordening Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 gemeente Drimmelen 2025
   - Verordening tegenprestatie Sociale Zekerheid 2015, gemeente Drimmelen
   - Verordening Reintegratie Participatiewet 2024, gemeente Drimmelen
   - Verordening Afstemming Sociale Zekerheid 2015, gemeente Drimmelen
   - Verordening handhaving Sociale Zekerheidswetten 2015, gemeente Drimmelen
   - Verordening cliëntenparticipatie Sociale Zekerheid 2017, gemeente Drimmelen
   - Verordening beslistermijn schuldhulpverlening 2021, gemeente Drimmelen

Made, 18 december 2025

de raad voornoemd,

Laten staan ivm handtekening

Laten staan ivm handtekening

Laten staan ivm handtekening